

Groothuisbezoek 'Een goed verhaal'

Een uitgewerkt programma voor een groothuisbezoek rond het jaarthema van de Protestantse Kerk. Nodig: een gespreksleider, een bijbel voor alle deelnemers, afbeeldingen van bijbelverhalen of afbeeldingen waaraan je bijbelverhalen kunt verbinden, groot vel papier, stiften in verschillende kleuren.

Het groothuisbezoek wordt georganiseerd vanuit de kerkelijke gemeente. Het is een eenmalige ontmoetings- en gespreksbijeenkomst met ongeveer tien gemeenteleden. Mensen ontmoeten elkaar in informele sfeer. Die gesprekken kunnen in de kerk gehouden worden, maar meestal is de woning van een van de gemeenteleden de plaats van handeling. Je zou het daarom ook 'huiskamergesprek' kunnen noemen. Mensen gaan met elkaar in gesprek rond een thema en delen met elkaar iets van hun leven, hun gedachten, hun ervaringen en hun geloof. De ervaring leert dat dit verdiepend werkt en iets kan toevoegen aan de band die mensen met elkaar hebben.

Groothuisbezoek haakt aan bij drie belangrijke elementen van gemeente-zijn: ontmoeting, bezinning en pastoraat.

- Bij ontmoeting denken we aan de ontmoeting tussen mensen, tussen leden van de gemeente. Maar het doelt ook op de ontmoeting tussen God en mensen. Het is mooi als u in het gesprek met de ander iets van de Ander (met een hoofdletter) mag ontdekken.
- Bezinning is een belangrijk onderdeel omdat we in een groothuisbezoek verder willen komen dan een gesprek over koetjes en kalfjes. In een groothuisbezoek gaat het om het samen nadenken over vragen die te maken hebben met zingeving.
- Ook pastoraat is een element uit het groothuisbezoek. U bent bij elkaar als leden van één gemeente en wilt naar elkaar omzien. In het gesprek toont u belangstelling voor elkaar en heeft u de gelegenheid met elkaar in gesprek te gaan over zaken die er werkelijk toe doen.

Het samenspel van deze drie elementen maakt een groothuisbezoek meer dan een gewoon gesprek.

Zorg voor voldoende bijbels of laat de deelnemers een eigen bijbel meenemen.

Aan de slag

Deze handreiking wil u behulpzaam zijn bij de ontwikkeling en uitvoering van een groothuisbezoek. Daarbij hanteren we een aantal uitgangspunten:

- Een groothuisbezoek is een vorm waarin ontmoeting, bezinning en pastoraat bij elkaar komen. Dat vraagt ruimte voor onderling contact en een zinvol gesprek. Gezelligheid en inhoud gaan samen. Daar willen we de tijd voor nemen.
- Een groothuisbezoek verloopt via een vast stramien: opening, korte inleiding, een introducerende vraag aan de deelnemers, een verdiepend deel (Bijbel) en een sluiting. Er zijn ook een paar keuzemogelijkheden.
- Er zijn vele mogelijkheden om met een thema aan de slag te gaan. Om het mogelijk te maken dat u een werkvorm kiest die het beste past bij uw gemeente/groep bieden we vier werkvormen aan. De keus is aan u!
- Een groothuisbezoek wint aan waarde als alle aanwezigen op een goede manier kunnen deelnemen aan het gesprek. Als we in zo'n gesprek een bepaalde diepgang nastreven legt dat beperkingen op aan de groepsgrootte.

Na de opzet van het groothuisbezoek volgt een toelichting bij de verschillende onderdelen. We sluiten af met een aantal spelregels voor het groothuisbezoek en een aantal tips voor de gespreksleiding.

Opzet van het groothuisbezoek

Opening

Welkom aan de deelnemers. Open deze bijeenkomst op een manier die bij de groep en bij u past. Dat kan een gebed en/of bijbellezing zijn, maar ook een mooi gedicht kan het begin van de bijeenkomst goed markeren.

Introductie van het thema

Geef een korte introductie over het thema *Een goed verhaal* (zie elders op de website).

Werkvormen (kies er één of twee uit)

1. Reageren op een vraag

Leg demonstratief een bijbel in het midden en stel de vraag 'Is de Bijbel voor jou een goed verhaal?' of 'Wanneer is een bijbelverhaal voor jou een goed verhaal?'

Laat de deelnemers de vraag in stilte overwegen. Geef hen de gelegenheid om iets (voor zichzelf) op te schrijven, om gedachten vast te houden of te ordenen.

Stel de vraag na een aantal minuten nog eens en kijk wie wil reageren. Dat hoeft niet op het rijtje af en het is zeker geen overhoring van wat mensen hebben opgeschreven. Laat het een beetje spontaan gebeuren, maar zorg wel dat iedereen aan bod komt.

Geen gesprek of discussie hierover! Eventueel kunt u als gespreksleider toestaan een verhelderende vraag te stellen.

2. Afbeelding kiezen

Leg op tafel (of elders) afbeeldingen van bijbelverhalen of afbeeldingen waaraan je bijbelverhalen zou kunnen verbinden. Verzamel bijvoorbeeld afbeeldingen van bijbelse figuren/verhalen uit de kunst (Rembrandt, Rubens, Van Gogh, Gauguin, Chagall), afbeeldingen uit bijbels (bijvoorbeeld Doré), uit kinderbijbels (ook oude!) en zendingsskalenders. Zorg voor een zeer gevarieerd aanbod. Plastificeer ze. Het kost even tijd, maar ze zijn daarna jarenlang voor allerlei bijeenkomsten te gebruiken.

Laat de deelnemers er in stilte langslopen en een afbeelding kiezen waarin zij een goed (bijbel)verhaal zien. Laat daarna de deelnemers vertellen voor welke afbeelding ze kozen en waarom ze dit (bijbel)verhaal kozen/waarom ze hierin een goed verhaal zien. (Doe dit afhankelijk van de tijd en de grootte van de groep eventueel in kleine groepjes.)

3. Stille wanddiscussie

Hang ergens in de ruimte een groot vel papier op en zorg voor voldoende gekleurde stiften. Schrijf in grote letters op het papier de stelling 'De Bijbel is een goed verhaal'.

Vertel de deelnemers dat ze daarop mogen reageren. Op de stelling zelf, maar ook op reacties van anderen. Alles mag: woorden erbij zetten, hele zinnen, vraagtekens of uitroepetekens. Wat niet mag is doorstrepen wat een ander geschreven heeft. Wat ook niet mag is praten.

Wees niet bang voor de stilte en als er even niets gebeurt.

Bespreek na verloop van tijd kort wat er gebeurd / geschreven is.

4. Stellingenspel

Schrijf stellingen op een A4'tje (die iedereen krijgt) of zet ze op 'kaarten'. Bedenk zelf stellingen of neem ze over:

- De Bijbel is geen goed verhaal.
- De boodschap van de Bijbel is ... [vul in].
- De Bijbel is één grote, mooie brief van God.

- De Bijbel bevat veel gruwelijke verhalen.
- De Bijbel is Gods Woord.
- Ik lees elke dag in de Bijbel.
- De Bijbel is mijn gids in het leven.
- In de Bijbel lees ik wat God van mij vraagt.
- De Bijbel is een weg om te gaan, geen stok om te slaan.
- Zonder bijbelkennis kun je geen christen zijn.

Pauze met thee en koffie

Bijbellezen

Welk bijbelverhaal gaan we met elkaar lezen? Maak met elkaar de keuze voor een van de genoemde verhalen bij 1 of 2, of kies een ander bijbelverhaal.

Steek eventueel een kaars aan bij het lezen van het verhaal. En laat het verhaal hardop voorlezen.

Laat de deelnemers daarna de tekst nog een keer voor zichzelf lezen.

Kiest u met elkaar een verhaal dat eerder genoemd is, praat dan niet meer verder over de tekst.

Kiest u een andere bijbeltekst, dan kunt u de deelnemers nog wel iets laten zeggen over de gelezen tekst. Zorg er wel voor dat de bijeenkomst niet in een discussie eindigt.

Deel aan het eind met elkaar de ervaringen van deze bijeenkomst.

Sluiting

Bedank de mensen voor hun aanwezigheid / deelname aan het gesprek en sluit af met een gedicht, gebed of lied.

Spelregels voor het groothuisbezoek

1. Wat in deze bijeenkomst aan elkaar wordt verteld is vertrouwelijk en blijft binnen de groep.
2. We willen geloven zien als een werkwoord, 'werk in uitvoering'. Geloven is als een weg die je zoekend met anderen gaat.
3. Twijfel mag geuit worden.
4. Het gaat niet om geloofswaarheden, maar om persoonlijk geloven. We geloven vaak met vallen en opstaan (zoals Gods volk in de woestijn).
5. We gaan respectvol met elkaar om. De (geloofs)beleving van de een is even belangrijk als die van de ander. Dat staat allemaal naast elkaar. Het vult elkaar misschien zelfs aan.
6. Om allemaal tot ons recht te kunnen komen gaan we met elkaar in gesprek. Dat is iets anders dan het houden van een monoloog. We proberen elkaar te begrijpen en vragen zo nodig om verduidelijking.
7. Geef elkaar de tijd. De een heeft meer tijd nodig om woorden te vinden dan de ander.
8. Vertel niet meer dan je zelf kwijt wilt. Als je een vraag niet wilt beantwoorden, zeg dan gewoon dat je er niet op in wilt gaan.
9. De gespreksleider is niet meer deskundig dan de kringleden.
10. Vragen sluiten altijd aan bij wat de verteller zegt. Het gaat dan om verduidelijking of uitbreiding van het geen al gezegd is.
11. We leggen elkaar geen woorden in de mond: 'bedoel je soms ...'
12. Meer dan wijzen op spelregels maakt je eigen open houding naar de ander de sfeer en nodigt uit tot eenzelfde soort houding.
13. Als je merkt dat je wilt gaan discussiëren, dan buig je je reactie om naar een vraag om verduidelijking.

Tips voor de gespreksleiding

1. Bereid u goed voor op het groothuisbezoek.
2. Verdeel bij voorkeur de taken van gastvrouw/gastheer en gespreksleider over meerdere personen.
3. Het draaiboek dient als leidraad voor de avond, het is geen dictaat.
4. Laat iedereen zo gaan zitten dat ze elkaar kunnen zien.
5. Geef ieder de gelegenheid vrij en open te zijn of een mening te geven.
6. Verhalen en geschiedenissen van mensen zijn waardevol als ze met het onderwerp in verband kunnen worden gebracht. Probeer lange uitweidingen over 'zijpaden' te voorkomen.
7. Een gespreksleider geeft de aanzet tot een gesprek (geen eigen mening of visie naar voren brengen).
8. Stimuleer dat mensen op elkaar reageren. Dan ontstaat gesprek.
9. Vat het gesprek samen als een bepaald gedeelte wordt afgerond of als het nodig is de grote lijn weer even in beeld te brengen.
10. Aan het einde van het gesprek kunnen de belangrijkste zaken nog eens met elkaar naar voren worden gehaald. Heeft iedereen dat als belangrijk of waardevol ervaren?
11. Het programma en de gespreksvragen zijn bedoeld om een gesprek op gang te brengen. Ze hoeven niet per se allemaal aan de orde te komen als in het gesprek alles toch aan bod komt.
12. Wees erop bedacht dat iedereen aan het woord komt: man en vrouw, oud en jong, stil en graag sprekend, rationeel en emotioneel.
13. Een nieuwe gespreksvraag kan soms een goede aanleiding zijn iemand die nog weinig of niets heeft gezegd als eerste om een reactie te vragen.